

National Institute for Public Health
and the Environment
Ministry of Health, Welfare and Sport

Պաշտպանեք ձեր երեխաներին 12 ինֆեկցիոն հիվանդություններից Պատվաստման պետական ծրագիր

Նախկինում ինֆեկցիոն հիվանդությունների արդյունքում մահացության բազմաթիվ դեպքեր էին գրանցվում Նիդերլանդներում, իսկ այժմ նույն հիվանդությունների դեմ գոյություն ունեն վակցինաներ: Քանի որ Նիդերլանդներում գրեթե բոլոր երեխաները պատվաստվում են այս ինֆեկցիոն հիվանդությունները համարյա թե չեն հանդիպում: Պատվաստման պետական ծրագրի շրջանակներում Նիդերլանդների բոլոր երեխաները կարող են անվճար պատվաստվել:

Ինֆեկցիոն հիվանդությունները

Ինֆեկցիոն հիվանդությունները հաճախ վարակիչ հիվանդություններ են որոնք կարող են հանգեցնել համաճարակների եթե երեխաները դրանց դեմ չպատվաստվեն: Ինֆեկցիոն հիվանդությունների հարուցիչները մանրէներն ու վիրուսներն են:

Նիդերլանդներում բնակվող երեխաների 95% պատվաստված է:

Պատվաստման կարևորությունը

Պատվաստումով պաշտպանում եք ձեր երեխային: Չպատվաստելու արդյունքում կարող են ինֆեկցիոն հիվանդությունները նորից երևան գալ: Այդ իսկ պատճառով կարևոր է որ յուրաքանչյուր երեխա մասնակցի պատվաստման պետական ծրագրին: Պատվաստման պետական ծրագրի շրջանակներում իրականացվում են տարեկան 2,5 միլիոն պատվաստումներ:

Ո՞ր հիվանդություններից պաշտպանված կլինեն երեխաները

Նիդերլանդներում երեխաները պատվաստվում են 12 լուրջ ինֆեկցիոն հիվանդությունների դեմ: Պատվաստման ծրագիրը սկսվում է իրականացվել երեխայի 6-ից 9 շաբաթական տարիքից:

Արդյոք ապահով է՞ն վակցինաները:

Վակցինաները նախքան շուկա դուրս գալը լայնամասշտաբ կարգով փորձարկվում և ստուգման են ենթարկվում: Կողմնակի բարդությունները նախապես խստորեն քննվում են, քանի որ վակցինաները ի վերջո մատուցվում են առողջ երեխաներին: Բազմաթիվ ուսումնասիրություններ են կատարվում զանգվածային մասշտաբով (հազարավոր / միլիոնավոր) երեխաների պատվաստման հետ կապված ռիսկերի ոլորտում՝ այն եզրակացությամբ որ վակցինաները ապահով են: Չի հայտնաբերվել որևէ կապակցություն՝ պատվաստման պետական ծրագրի շրջանակներում իրականացված պատվաստումների և ուղեղի վնասվածքի, էպիլեպսիայի, շաքարախտի, սուտիզմի կամ մանկական հանկարծամահության միջև:

1. Դիֆթերիա

Դիֆթերիան սուր բկանցքի բորբոքում է: Դիֆթերիայով տառապող երեխաները խողովելու վտանգի են ենթարկված: Դիֆթերիան Նիդերլանդներում համարյա չի հանդիպում: Հիվանդության դեմ այլևս չպատվաստվելու դեպքում այն կարող է կրկնվել:

2. Կապույտ հազ

Կապույտ հազի հետևանքով առաջանում են սուր հազի նոպաներ և հիվանդությունը կարող է ամիսներ տևել՝ ինչը նորածին երեխաների մոտ կարող է ուժասպառության և ի վերջո ուղեղի վնասվածքների կամ նույնիսկ մահվան հանգեցնել: Հնարավոր չէ պատվաստումով կապույտ հազը ամբողջովին կանխել, բայց հիվանդության ընթացքը պատվաստված անձանց մոտ ավելի մեղմ է: Քանի որ կապույտ հազը Նիդերլանդներում դեռ չի վերացել, կարևոր է երեխաներին հնարավորին չափ շուտ պատվաստել:

3. Տետանուս

Տետանուսը կարող է հանգեցնել ամբողջ մկանային համակարգի տևական կծկումների և առանց բուժման մահացու է: Տետանուսը վարակիչ չէ: Երեխան կարող է տետանուսով հիվանդանալ (ընտանի) կենդանու կծելուց կամ եթե փողոցի կեղտով աղտոտվում է վերքը:

4. Պոլիոմիելիտ

Պոլիոմիելիտը չափազանց սուր ինֆեկցիոն հիվանդություն է որը կարող է առաջացնել ոտքերի, թևերի և շնչուղիների մկանային լուծանքներ:

5. Հեմոֆիլուսային վարակ (ՀԻԲ)

ՀԻԲ մանրէն առաջացնում է սուր բորբոքումներ, այդ թվում՝ արյան վարակում, ուղեղապատյանաբորբ, մակկոկորդի բորբոքում կամ հոդերի բորբոքումներ:

6. Հեպատիտ B

Հեպատիտ B-ն յարդի բորբոքում է: Խրոնիկական Հեպատիտ B-ն կարող է հանգեցնել յարդի ապաճմանը և յարդի քաղցրեղի: Վակցինան պաշտպանում է մինչև կյանքի վերջը:

7. Պնևմակոկային վարակ

Պնևմակոկերը մանրէներ են որոնք արյան վարակում, սուր թոքաբորբ և ուղեղապատյանաբորբ են առաջացնում: Կարոն են երեխայի մոտ նաև հանգեցնել խլության: Վակցինան ունի դրական ազդեցություն գրեթե բոլոր հաճախ հանդիպող պնևմակոկերի կարգերի վրա:

8. Խոզուկ

Խոզուկը թթագեղձերի ինֆեկցիա է, որը ախտահարված երեխաների մոտ արտահայտվում է վզի և այտերի այտուցվածությամբ, զուգորդվում է երբեմն նաև ուղեղապատյանաբորբով:

9. Կարմրուկ

Կարմրուկը բնորոշվում է բարձր ջերմությամբ ինչպես նաև ցանային և բծային համախտանիշով: Հաճախ զուգորդվում է ակնջի և թոքերի բորբոքմամբ, երբեմն էլ ուղեղի բորբոքմամբ: Հիվանդությունը չափազանց վարակիչ է և որոշակի դեպքերում երեխաների համար մահացու:

10. Կարմրախտ

Կարմրախտը բնորոշվում է բծային համախտանիշով: Գրեթե չկան զգալի երևույթներ, սակայն հիվանդությունը վարակիչ է: Կարմրախտը կարող է հղիության ժամանակ վտանգավոր հետևանքներ ունենալ չծնված երեխայի համար, որը կարող է լուրջ շեղումներով ծնվել:

11. Մենինգոկոկային վարակ C

Մենինգոկոկային C վարակով ախտահարված երեխաների մոտ կարող է առաջանալ ուղեղապատյանաբորբ և արյան վարակում: Ապաքինումից հետո կարող են մնայուն կարգով պահպանվել խլությունը, սովորելու և վարքային խնդիրները: Արյան վարակման հետևանքով հարկավոր է լինում երբեմն անդամահատել հիվանդի թևը կամ ոտքը:

12. ՄՊՎ

Մարդու պապիրամվիրուսը (ՄՊՎ) վարակիչ հիվանդություն է որը կարող է առաջացնել արգանդի վզիկի քաղցրեղ: Համապատասխան վակցինան պաշտպանում է ՄՊՎ-ի երկու տեսակների դեմ որոնք կազմում են արգանդի վզիկի դեպքերի 70%:

Հետպատվաստումային ռեակցիաների դեպքում տրվող խորհուրդներ

- Երեխային գուրգուրելով և ցրելով ցավի զգացումը նվազում է:
- Ջերմության դեպքում երեխային մատուցել լրացուցիչ հեղուկներ:
- Ներարկված տեղի ցավի դեպքում խուսափել ցավացող թևին կամ ոտքին դիպչելուց քանի որ ցավացող տեղի շոշափումը կարող է ցավը ուժեղացնել:
- Եթե երեխան լացկոտ է կամ ունի շատ ցավեր պատվաստման օրը, ապա իրեն կարող եք տալ պարացետամոլ: Ներդիր թերթիկում նշված է երեխայի տարիքին համապատասխան թուլատրելի դեղաքանակը:
- Ծնողները երբեմն ունեն երեխային թափահարելու սովորություն, որը բացարձակապես խորհուրդ չի տրվում, քանի որ այն կարող է հանգեցնել ուղեղի վնասվածքի:

Եթե անհանգստանում եք ձեր երեխայով, օրինակ երբ ջերմությունը կամ քնկոտությունը 2 օրից դեռ չեն անցել ապա կարող եք խորհրդակցել բժշկի հետ: Նկատի առեք այն պատճառով որ երեխայի բողբոջները կարող են նաև այլ հիվանդության հետևանք լինել:

Իսկ դուք էլ թույլ կտա՞ք որ ձեր երեխաները պատվաստեն

Պատվաստումը հանդիսանում է ձեր երեխայի առողջության պահպանման կարևոր միջոց: Մակայն երեխային պատվաստելու որոշումը թողնում ենք ձեր հայեցողությանը: Հիշյալ հիվանդությունների և համապատասխան պատվաստումների մասին լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելել www.rivm.nl/nip վեբկայք: Հարցերով կարող եք նաև դիմել բժշկին կամ կոնսուլտացիոն գրասենյակի բուժքրոջը:

Ե՞րբ է ձեր երեխան ստանալու պատվաստումները:

Երեխաները պատվաստվում են 6 շաբաթականից: Պատշաճ պաշտպանման համար կարևոր է որ ձեր երեխան ստանա բոլոր պատվաստումները ըստ օրացույցի::

Արդյոք իմ երեխան պաշտպանված կլինի (թերի) պատվաստված չլինելու դեպքում:

Ոչ, տևական և կայուն պաշտպանության համար հարկավոր է ավարտել օրացույցով սահմանված լրիվ ծրագիրը: Քանի որ համարյա բոլոր երեխաները մասնակցում են պետական պատվաստման ծրագրին վերոհիշյալ հիվանդությունները մեծավ մասամբ գրեթե չեն հանդիպում նիդերլանդներում:

Կարելի՞ է արդյոք պատվաստել երեխային հիվանդության կամ դեղերի օգտագործման դեպքում:

Խորհուրդ է տրվում այդ մասին խորհրդակցել պատվաստումը մատուցող բժշկի կամ բուժքրոջ հետ: Որոշ դեպքերում գերադասելի է պատվաստումը հետաձգել:

Կա՞ն արդյոք հետպատվաստումային ռեակցիաներ:

Հնարավոր է, բայց ոչ միշտ: Պատվաստումների արդյունքում երեխաների մոտ ռեակցիաները լինում են տարբեր: Ռեակցիաները մեծ մասամբ ի հայտ են գալիս պատվաստման օրը և սովորաբար վերանում են 2 օրից: Խոզուկի, կարմրուկի և կարմրախտի (BMR) դեմ պատվաստումների դեպքում հետպատվաստումային ռեակցիաները սկսում են 5-ից 12 օր հետո:

Խորհուրդ է տրվում երեխային պատվաստումից առաջ պարացետամոլ չտալ, քանի որ այդ դեպքում նվազում է պատվաստանյութի ազդեցիկությունը:

Պատվաստման օրացույց

Փուլ 1	Պատվաստում 1	Պատվաստում 2
6-9 շաբաթական	DKTP Hib Hep B	Pneu
3 ամսական	DKTP Hib Hep B	
4 ամսական	DKTP Hib Hep B	Pneu
10-11 ամսական	DKTP Hib Hep B	Pneu
14 ամսական	BMR	MenC

Փուլ 2	Պատվաստում 1	Պատվաստում 2
4 տարեկան	DKTP	

Փուլ 3	Պատվաստում 1	Պատվաստում 2
9 տարեկան	DKTP	BMR

Փուլ 4	Պատվաստում 1	Պատվաստում 2
12 տարեկան	HPV*	HPV* (6 ամիս անց)

Պատվաստանյութի անվանումները

D	Դիֆթերիա	HepB	Հեպատիտ B	MenC	Մենինգոկոկային վարակ C
K	Կապույտ հազ	Pneu	Պնևմոնոկոկային վարակ	HPV*	Մարդու պապիլոմավիրուսը
T	Տետանուս	B	Խոզուկ		
P	Պոլիոմիելիտ	M	Կարմրուկ		
Hib	Հեմոֆիլուսային վարակ Բ տիպի	R	Կարմրախտ		* Միմիայն աղջիկների համար

Որո՞նք են երեխաների մոտ հաճախ նկատվող հետպատվաստումային ռեակցիաները:

- Ներարկված թևի կամ ոտքի ցավեր՝ այն շաբաթվա ժամանակ
- Ներարկված տեղի կարմրություն, այտուցվածություն կամ ցավ
- Քնկոտություն, լացկոտություն
- Ջերմություն
- Նորածին երեխաների մոտ կարող է նկատվել անհագիստ քուն կամ լրացուցիչ քնկոտություն
- 4 տարեկանից մեծ երեխաները կարող են լարվածությունից ուշագնաց լինել:

Եթե ձեր երեխայի մոտ նկատվել են հետպատվաստումային ռեակցիաներ:

Այդ մասին հայտնել պատվաստումը մատուցող բժշկին կամ բուժքրոջը: Բոլոր հետպատվաստումային ռեակցիաները ուսումնասիրվում են Lareb հետպատվաստումային կենտրոնի կողմից: Կարող եք այդ մասին զեկուցել նաև անձամբ՝ դիմելով www.lareb.nl:

Ներդիր թերթիկը

Յուրաքանչյուր պատվաստանյութի հետ հրատարակվում է տվյալ պատվաստման մասին տեղեկություններ պարունակող ներդիր թերթիկ: Ընթացիկ ներդիր նիդերլանդերեն լեզվով թերթիկներին կարող եք ծանոթանալ դիմելով՝ www.rijksvaccinatieprogramma.nl/bijsluiters:

Պատվաստման մասին տվյալներ

Առողջապահության և շրջակա միջավայրի պետական հիմնարկը (RIVM) պատասխանատու է պատվաստումների մասին քաղաքացիների ժամանակին տեղեկատվության համար: Պատվաստումների մասին տվյալները RIVM-ի կողմից պահպանվում են 'Անձնական Տվյալների Պաշտպանության մասին' օրենքի դրույթների Համաձայն և օգտագործվում են միայն պատվաստման պետական ծրագրի շրջանակներում:

Լրացուցիչ տեղեկություններ

Այցելել www.rivm.nl/nip կամ հարցերով դիմել կոնսուլտացիոն գրասենյակի բժշկին կամ բուժքրոջը:

Հրատարակվել է

National Institute for Public Health and the Environment

PO Box 1 | 3720 BA Bilthoven

www.rivm.nl

2015թ. հունիս

Վաղվա մասին հոգ են տանում այսօրվանից